

Rapport

Naturvärdesinventering

Delar av fastigheterna Hulebäck 1:34 och 1:771 samt Kullbäckstorp 2:181 och 2:182, Härryda kommun

2022-05-09

Beställare: Skanska Sverige AB

Uppdragsorganisation

Projektledare/inventerare: Lennart Lindelöf
076-799 99 27
lennart@jordnaramiljo.se

Kvalitetsgranskning: Anna Björk
070-533 18 22
anna@jordnaramiljo.se

Projektnr: 22014

Beställare: Skanska Sverige AB

Kontaktperson: Jeanette Vedin
076-895 38 53
jeanette.vedin@skanska.se

Jordnära Miljökonsult AB
Tallhagsgatan 2
53140 Lidköping
Organisationsnummer: 556964-5517

Växel: 010-750 05 55
info@jordnaramiljo.se
www.jordnaramiljo.se

Bild försättsblad: Foto taget av Lennart Lindelöf i samband med inventeringen 2022-04-21

Innehåll

1	Bakgrund och syfte	4
2	Metodik	4
2.1	Förarbete	4
2.2	Fältinventering	4
2.3	Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt.....	4
2.4	Naturvärdesbedömning	5
2.5	Detaljeringsgrad och tillägg.....	5
2.6	Naturvårdsarter	5
2.7	Övrigt om arter	6
3	Områdesbeskrivning.....	6
4	Utförande	7
5	Resultat.....	7
5.1	Tidigare dokumenterade artobservationer eller naturvärden.....	7
5.2	Naturvärdesinventering 2022-04-21 och 2022-05-02.....	8
5.3	Artobservationer samt hotade, skyddade och fridlysta arter	9
6	Samlad naturvärdesbedömning	9
7	Slutsatser och rekommendationer med hänsyn till naturen vid exploatering	10
	Referenser	11

1 Bakgrund och syfte

Jordnära Miljökonsult AB har på uppdrag av Skanska Sverige AB utfört en kompletterande naturvärdesinventering (NVI) inom delar av fastigheterna Hulebäck 1:34 och 1:771 samt Kullbäckstorp 2:181 och 2:182 i Härryda kommun. Tidigare naturvärdesinventering genomfördes 2019 (Jordnära Miljökonsult, 2019). En skola planeras att byggas inom området. Naturvärdesinventeringen syftar till att utreda, beskriva och värdera naturvärden inom inventeringsområdet och kommer utgöra underlag till framtagandet av detaljplan för området.

2 Metodik

Naturvärdesinventeringen har utförts enligt Svensk Standard 199000:2014 och 199001:2014 (SIS, 2014a & 2014b). Syftet är att identifiera geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald samt en bedömning av denna betydelse. Områden med positiv betydelse för biologisk mångfald avgränsas och beskrivs som naturvärdesobjekt eller landskapsobjekt. Biologisk mångfald avser mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.

2.1 Förarbete

Förarbetet genomförs för att identifiera potentiella naturvärdesobjekt. Flygbilder över inventeringsområdet tolkades och information om biologiska värden och naturvårdsintressen letades fram från följande källor:

- WebbGIS för Västra Götalands län, Informationskartan Västra Götaland
- Skogens pärlor från Skogsstyrelsen
- Skyddad natur från Naturvårdsverket
- TUVU-databasen från Jordbruksverket
- Artportalen, ArtDatabankens databaser (april 2022)

2.2 Fältinventering

Fältinventeringen genomfördes med detaljeringsgrad detalj, vilket innebär att eventuella naturvärdesobjekt med en yta på 10 m² eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd på minst 10 m och en bredd på minst 0,5 m ska redovisas. Vid fältinventering går inventeraren genom inventeringsområdet. Utifrån kunskap och erfarenhet eftersöks biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald.

2.3 Naturvärdesobjekt och landskapsobjekt

I samband med naturvärdesinventering enligt svensk standard (SIS, 2014a) ska naturvärdesobjekt (geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald) och landskapsobjekt (geografiskt område med naturvärde av landskapsekologisk karaktär) avgränsas och beskrivas. Naturvärdesobjekten utgörs av en dominerande naturtyp och naturvärdet ska bedömas.

Som komplement till naturvärdesobjekt avgränsas landskapsobjekt. Ett landskapsobjekt kan bestå av flera olika naturtyper och naturvärdet behöver inte bedömas. Landskapsobjekt omfattar vanligen ett eller flera naturvärdesobjekt.

2.4 Naturvärdesbedömning

Vid en naturvärdesbedömning görs en bedömning av naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald. Bedömningen görs i tre eller fyra naturvärdesklasser (tabell 1) där områdenas artvärde och biotopvärde vägs samman. Naturvärdesklass 1–3 är obligatoriska medan naturvärdesklass 4 är ett tillägg. Vid aktuell inventering har naturvärdesklass 1–4 använts.

Tabell 1. Naturvärdesklasser enligt svensk standard (SIS, 2014a).

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1 Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2 Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4 Viss positiv betydelse för biologisk mångfald

2.5 Detaljeringsgrad och tillägg

Naturvärdesinventering enligt standarden kan utföras med olika detaljeringsgrad och tillägg. Denna inventering har skett på fältnivå med detaljeringsgrad detalj. Det innebär att eventuella naturvärdesobjekt med en yta på 10 m³ eller mer, eller ett linjeformat objekt med en längd på minst 10 m och en bredd på minst 0,5 m ska redovisas. Tillägget naturvärdesklass 4 har ingått.

2.6 Naturvårdsarter

Naturvårdsarter avser arter som indikerar att ett område har naturvärde eller arter som själva har en särskild betydelse för den biologiska mångfalden. Rödlistade arter och skyddade arter är av särskild betydelse bland naturvårdsarterna. Även typiska arter, ansvarsarter och signalarter ingår i begreppet naturvårdsarter.

Rödlistade arter är arter som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftiga populationer i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. De delas in i hotkategorierna nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN), akut hotad (CR) samt nationellt utdöd (RE). I denna rapport markeras rödlistade arter med någon av ovanstående förkortningar för hotkategori efter artnamnet. Hotade arter är de som finns i kategorierna VU, EN och CR.

Skyddade eller fridlysta arter är arter som omfattas av förbuden enligt 4–9 §§ Artskyddsförordningen. Samtliga fåglar är skyddade och praxis gällande fåglar är att beakta rödlistade arter och arter som redovisas i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv (EG, 2009). Skyddade arter markeras i rapporten med (§) efter artnamnet.

2.7 Övrigt om arter

Inventering av arter syftar till att med rimlig säkerhet utgöra underlag för naturvärdesbedömning samt avgränsning av naturvärdesobjekt och landskapsobjekt. Det innebär att det kan finnas fler naturvårdsarter utöver de som påträffats och redovisats. För att med större säkerhet konstatera eller utesluta om vissa arter finns eller inte finns i ett område krävs normalt upprepade, specialiserade, artinriktade och fördjupade inventeringar.

Naturvårdsarter som eventuellt påträffas i samband med inventeringen registreras i Artportalen.

3 Områdesbeskrivning

Det aktuella inventeringsområdets area uppgår till drygt 2,5 hektar och redovisas i figur 1.

Största delen av inventeringsområdet ligger inom fastigheten Hulebäck 1:34, som är belägen i Mölnlycke mellan Furuhällsskolan och Djupedalsskolan. Inventeringsområdet inkluderar även delar av fastigheterna Hulebäck 1:771 samt Kullbäckstorp 2:181 och 2:182. Området består till stora delar av tallskog med inslag av björk samt en fotbollsplan. Jordlagret består av mossetorv och i den nordvästra delen av berg (SGU, 2022a; 2022b). Stora delar av området var öppen mark 1960 enligt lantmäteriets ortofoton (Östgötakartan, 2022). För mer information om området, se tidigare NVI (Jordnära Miljökonsult, 2019).

Figur 1. Översiktskarta över Mölnlycke Hulebäck där inventeringsområdet markerats med gul linje. Ortofoto från ESRI.

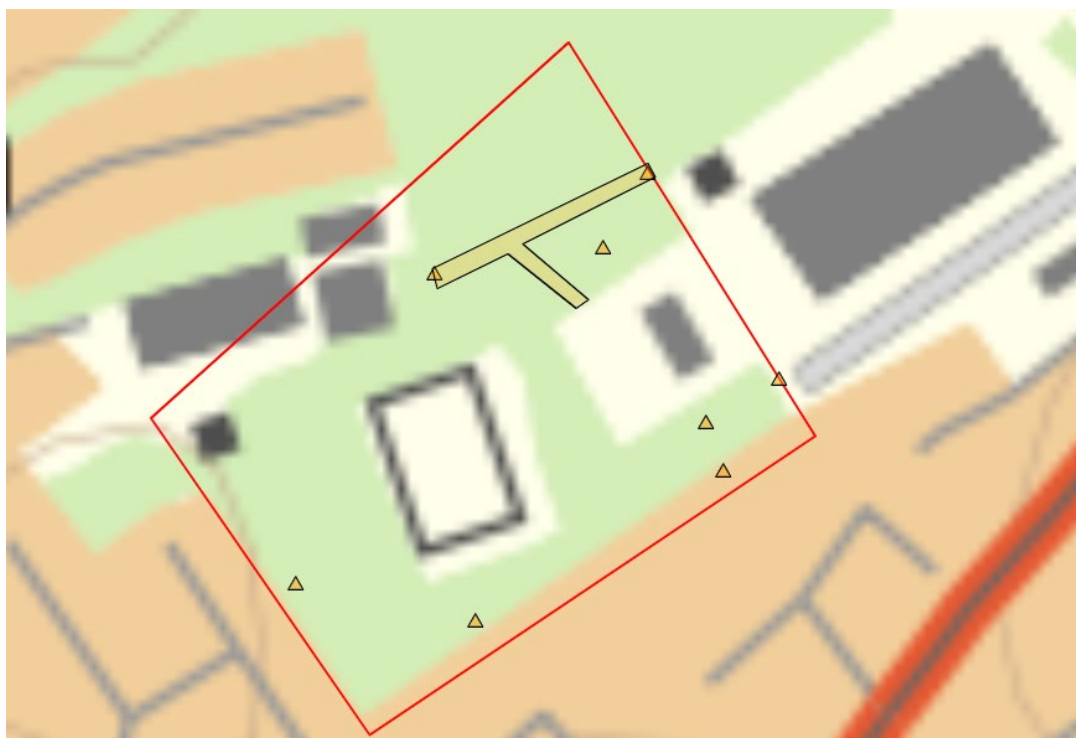
4 Utförande

Förstudien genomfördes under april 2022 innan fältinventeringen. Fältinventeringen genomfördes 2022-04-21 samt 2022-05-02 av Lennart Lindelöf, Jordnära Miljökonsult. Hela inventeringsområdet förutom själva fotbollsplanen gick igenom.

5 Resultat

5.1 Tidigare dokumenterade artobservationer eller naturvärden

Vid naturvärdesinventeringen 2019 pekades inga naturvärdesobjekt ut. Uppslag av ask (EN) noterades söder om fotbollsplanen och i övrigt hittades inga naturvårdsarter. På artportalen finns några inrapporterade observationer av arter inom inventeringsområdet. I figur 2 redovisas området som angavs vid sökning, observationer från 1900-2022, i artportalen samt de fynd som tidigare rapporterats inom eller i direkt närhet till inventeringsområdet. Ytterligare en sökning i artportalen genomfördes där områden utanför aktuellt inventeringsområde inkluderades eftersom intilliggande artobservationer kan ge en bild av områdets artsammansättning.

Figur 2. Karta som redovisar fynd från Artportalen. Trianglar visar fynd efter år 2000. Gula ytan visar område för observation av vanlig groda. Den röda ramen visar själva utsökningsområdet ur Artportalen och är större än inventeringsområdet. (Bildkälla: Artportalen, 2022-04-04).

De artobservationer som rapporterats från inventeringsområdet är parkslide, snökrokus och strutbräken. Vanlig groda(§) har rapporterats från område i direkt anslutning till inventeringsområdet. Samtliga observationer är gjorda från 2020 eller senare. Strutbräken klassas som signalart av Skogsstyrelsen.

5.2 Naturvärdesinventering 2022-04-21 och 2022-05-02

Inventeringsområdet är drygt 2,5 ha stort och utgörs framför allt av tallskog och björkskog samt grusfotbollsplan.

Inventeringsområdets nordöstra del utgörs av tallskog med inslag av björk. Strax utanför inventeringsområdet, i dess nordöstra gräns, finns ett dike där det observerades grodrom av vanlig groda. I inventeringsområdets sydöstra del domineras trädsiktet av björk och marken är gräsbevuxen, se figur 3.

Figur 3. Östra delen av inventeringsområdet. Foto: Lennart Lindelöf, 2022-04-21.

Västra delen av inventeringsområdet utgörs i söder av lövskog som domineras av björk och i den nordligaste delen av hållmarkstallskog. Flera ekar står i kanten till hållmarken, se figur 4. Nya artobservationer inom inventeringsområdet gentemot tidigare NVI är vårfryle, vitsippa, harsyra, strutbräken (signalart), rosling, talgoxe och skata.

Figur 4. Ekar mellan björkskog och hållmarkstallskog. Foto: Lennart Lindelöf, 2022-05-02.

5.2.1 Naturvärdesobjekt

Inget naturvärdesobjekt avgränsades vid inventeringen.

5.3 Artobservationer samt hotade, skyddade och fridlysta arter.

Nya artobservationer inom inventeringsområdet gentemot tidigare NVI är vårfryle, vitsippa, harsyra, strutbräken (signalart), rosling, talgoxe och skata.

Yngre ask (EN) förekommer i området söder om fotbollsplanen.

Utanför nordöstra delen av inventeringsområdet observerades grodrom i ett dike som rinner från byggnaden öster om inventeringsområdet, se figur 5. Inga grodor sågs vid inventeringstillfället men mest troligt är det vanlig groda som lagt ägg. Ett flertal observationer av vanlig groda finns registrerade i artportalen från detta dikessystem. Vanlig groda är fridlyst men vanligt förekommande i regionen.

Figur 5. Mindre dike, med observation av grodrom från vanlig groda (S) strax utanför inventeringsområdet. Foto: Lennart Lindelöf, 2022-04-21.

6 Samlad naturvärdesbedömning

Området har i sin helhet låga naturvärden. De fåtal naturvårdsarter som observerats inom området i kombination med den relativt unga uppväxande skogen och i vissa delar hårda slitaget ligger som grund till bedömningen.

7 Slutsatser och rekommendationer med hänsyn till naturen vid exploatering

Området bedöms ha låga naturvärden även om ett fåtal naturvårdsarter har identifierats.

Jordnära Miljökonsult rekommenderar att spara träd i inventeringsområdet. Framför allt ekar, äldre eller spärrgreniga tallar (se figur 6), ask (EN) samt uppväxande bärande träd som exempelvis rönne, hägg och fågelbär. Fördel om man i samband med byggandet skyddar träd som ska sparas och tar fram en enkel skötselplan för att stärka naturvärden i området.

Figur 6. Spärrgrenig tall i nordöstra delen av inventeringsområdet. Foto: Lennart Lindelöf, 2022-05-02.

I den sydöstra delen av inventeringsområdet har parkslide observerats vid ett flertal tillfällen (Jordnära Miljökonsult, 2019; Artportalen, 2022) samt vid denna inventering. Förekomsten av parkslide föranleder åtgärder för att undvika spridning av den invasiva arten i samband med markarbeten, skötsel och andra åtgärder inom området. Parkslide omfattas idag inte av EU-förordningen (nr 1143/2014) om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Utvärdering pågår för att eventuellt ta upp parkslide på en nationell förteckning över invasiva främmande arter och kan då komma att omfattas av olika förbud. Naturvårdsverket rekommenderar att man hanterar avfallet från parkslide på samma sätt som de EU-listade arterna för att undvika spridning (Naturvårdsverket, 2022).

Utanför inventeringsområdet påträffades rom från vanlig groda som är fridlyst enligt 6§ i artskyddsförordningen. Vanlig groda finns upptagen i art- och habitatdirektivets bilaga 5. En del grodor kan förmodligen uppehålla sig inom inventeringsområdet. Lekområde med lämpliga diken finns norr om inventeringsområdet. Vanlig groda är vanlig i regionen och dess bevarandestatus på lokal nivå bedöms inte påverkas av de planerade åtgärderna. I närliggande områden finns skogsmiljöer som är betydligt äldre och större än inom inventeringsområdet.

Referenser

Artportalen, 2022. SLU Artdatabank. www.artportalen.se, hämtad 2022-04-04.

EG, 2009. Rådets direktiv 2009/147/EG (79/409/EEG) av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar.

Jordbruksverket, 2022. Databasen TUVÅ. <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>, hämtad april 2022.

Jordnära Miljökonsult, 2019. Naturvärdesinventering inom del av fastigheten Hulebäck 1:34, Mölnlycke. 2019-12-05.

Länsstyrelsen, 2022. Länsstyrelsernas GIS-tjänster. Karttjänster (webbGIS), Infokartan Västra Götaland. <http://ext-webbgis.lansstyrelsen.se/Vastragotaland/Infokartan/>, hämtad april 2022.

Naturvårdsverket, 2019. Skyddad natur. <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>, hämtad april 2022.

Naturvårdsverket, 2022. Invasiva främmande arter. <https://naturvardsverket.se/Amnen/Invasiva-frammande-arter/>, hämtad april 2022.

SGU, 2022a. Sveriges Geologiska Undersökning, Berggrund i Kartvisaren, www.sgu.se, hämtad april 2022.

SGU, 2022b. Sveriges Geologiska Undersökning, Jordartslager i Kartvisaren, www.sgu.se, hämtad april 2022.

SIS, 2014a. SIS-SS 199000:2014, Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning.

SIS, 2014b. SIS-TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – komplement till SS199000.

Skogsstyrelsen, 2022. Karttjänsten Skogens pärlor. <https://kartor.skogsstyrelsen.se/kartor/>

Östgötakartan, 2022. Karttjänster och geodata, Länsstyrelsen Östergötland, <https://ext-geoportal.lansstyrelsen.se/standard/?appid=57213faf51ad4e918140e23a11a47dc0>, hämtad april 2022.

Bildkällor

Lantmäteriet, Min karta 2022-04-04

ESRI, 2022. Ortofoto från ESRI ArcGISPro.